

Huntingtons sjukdom

Symtom och nuvarande behandlingar

Behandlingar
Kunskap
Strategier

Läkemedel
Behandlingar – träning – kost- PEG

Stöd

Håkan Widner
Professor, överläkare
Neurologiska kliniken
Skånes universitetssjukhus
hakan.widner@skane.se

Skånes universitetssjukhus

Skånes universitetssjukhus

Hjärnan

Ca 1.5 kg

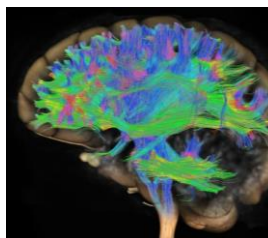
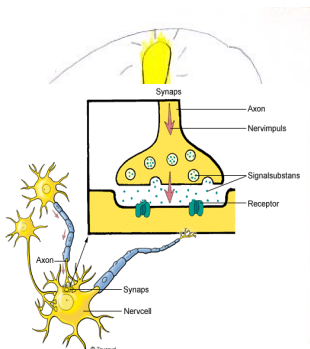
100 miljarder nervceller
varje cell har ca 15 000
kontakter (synapser)
 1.5×10^{14}

Ca 30 W effekt

20% av blodet passerar genom

Använder endast socker / glukos

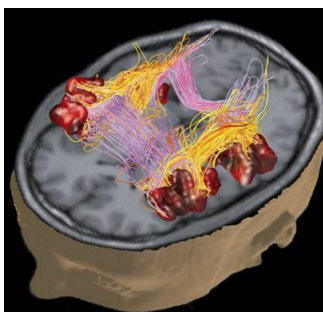
Elektriska impulser – förmedlar
kemiska nervsignalämnen

Skånes universitetssjukhus

Skånes universitetssjukhus

Nervbanor

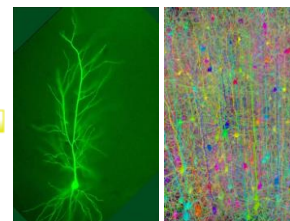
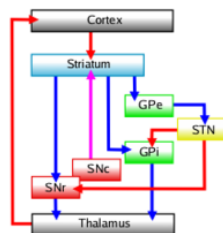
Information mellan olika
hjärndelar behövs för
normal funktion

För rörelser signalerar
normalt 40 nervceller
200 ms innan rörelse och aktivitet

Koordinationen mellan olika
funktioner viktigt

Nätverk mellan centra i hjärnan

“impulskopplings-scheman”

Nervceller och dess kontakter

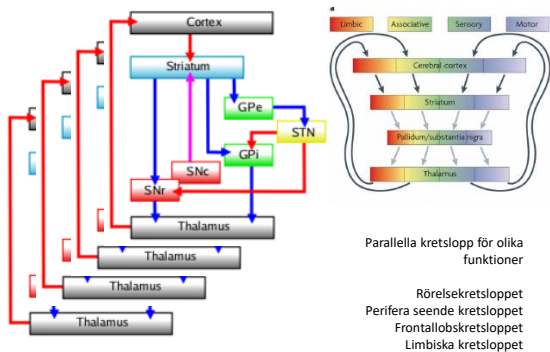

Skånes universitetssjukhus

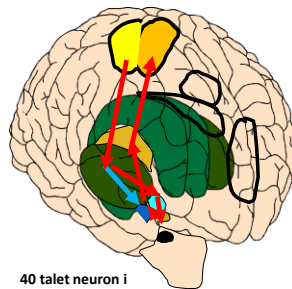

Skånes universitetssjukhus

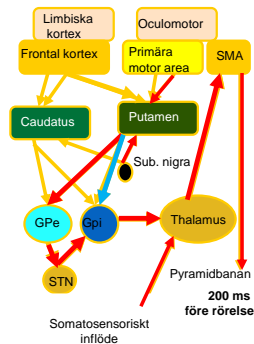

Kontroll över rörelser
Hjärnans servomotor

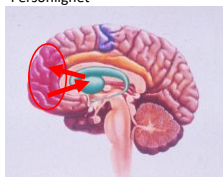

40 talet neuron i serie – 200 millisekunder före rörelser

Frontallobskretsloppet

- Behövs för planering, framhållning och genomförande
- Byta tankeverksamhet - mental shift
- Simultankapacitet
- Personlighet

Limbiska kretsloppet

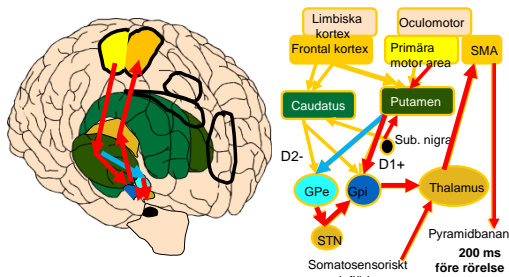
- Normal funktion**
- Motivation
  - Kroppsspråk
  - Kontroll över och känslouttryck

- Hypo-aktivitet**
- Oro, ångest, nedstämdhet
  - apati, nedsatt tidsminne

- Hyper-aktivitet**
- Upprymdhet, hypomani
  - illusioner, hallucinationer, psykos

Vid Huntingtonssjukdom är hjärnans servomotor överaktiv

Hungtons sjukdom leder till att "indirekta vägen" minskar
Leder till "ofrivilliga rörelser" och "överdrivna rörelser"

Vid Huntingtonssjukdom är hjärnans servomotor överaktiv

Limbiska kretsloppet

- Normal funktion**
- Motivation
  - Kroppsspråk
  - Kontroll över och känslouttryck

- APATI / INAKTIVITET
- SVÅRT ATT LÄSA AV KROPPSSPRÅKET
- IRRITABILITET

- Hypo-aktivitet**
- Oro, ångest, nedstämdhet
  - apati, nedsatt tidsminne

UTAN ORSAKER

- Hyper-aktivitet**
- Upprymdhet, hypomani
  - illusioner, hallucinationer, psykos

SNABBA SVÄNGNINGAR

Vid Huntingtonssjukdom är hjärnans servomotor överaktiv
Frontallobskretsloppet

Planering, framhållning och genomförande IMPULSIVITET

Byta tankeverksamhet OKONCENTRERAD - TANKSPRIDD

Simultankapacitet SVÅRT ATT KLARA AV MÅNGA INTRYCK

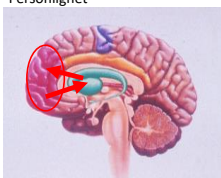
Personlighet SVÄNGNINGAR MELLAN GLAD / LEDSEN

"MEGAFON/SERVO"

Arg-> Stört förbannad

Ledsen -> Förtvivlad

IMPULSIVITET

Behandlingar - strategier

Kunskap Patient – anhöriga
 Förebygga "strul" – social stress

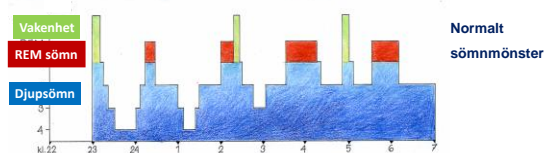
Sömn Rutiner / ev läkemedel

Läkemedel Kunskap / minska effekt av dopamin / öka serotonin/noradrenalin

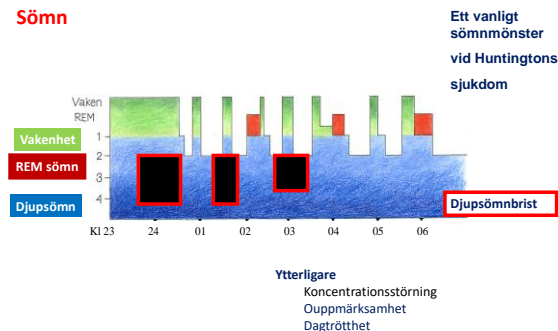
Stöd

Sömn

Sömn

Stöd

Ligga steget före

"Extern frontallob"

Ledsagare / personlig assistans

Intyg om behov av olika stöd Kommun / Försäkringskassa mm

God Man

Personlig assistans / Ledsagare

Handikappersättning

mm

Kartläggning av funktioner

HD team mottagning

Bedömning
 2 patienter samtidigt
 Familj / vårdgivare
 ombuds delta

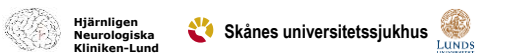
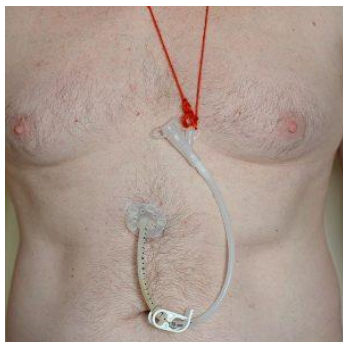
Arbets terapeut AT
 Fysioterapeut FT
 Logoped Log
 Dietist Diet
 Sjuksköterska SSK
 Kurator Kur
 Psykiatriker Psy
 Neurolog NL

ad hoc Klinisk Genetisk rådgivare
 Neuropsykolog

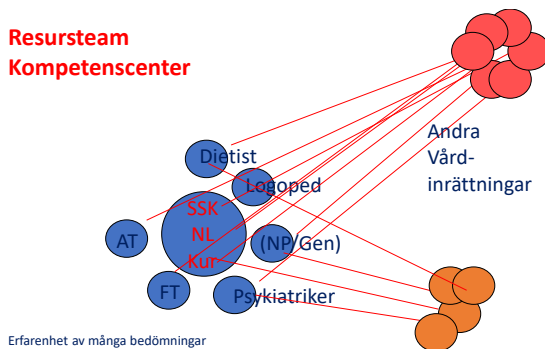
AT/FT I	Kur/SSK II
Kur/SSK I	AT/FT II
Log/Diet I	Psyk II
Psyk	Log/Diet III
Rapport	
NL pat I	pat II

- PEG – Magsond
- När – tidigt ?
- Stödnäring – del av behovet
- Fortsatt en del föda dryck via munnen
- Minskar risk för felsväljning
- Reservväg för mediciner

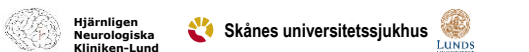
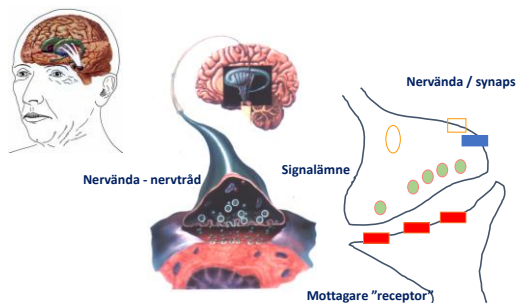
**Resursteam
Kompetenscenter**

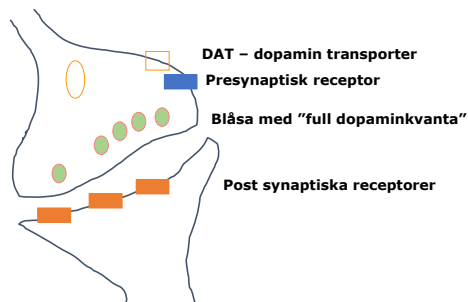
Erfarenhet av många bedömningar
Delegerar behandlingar till andra som är oerfarna

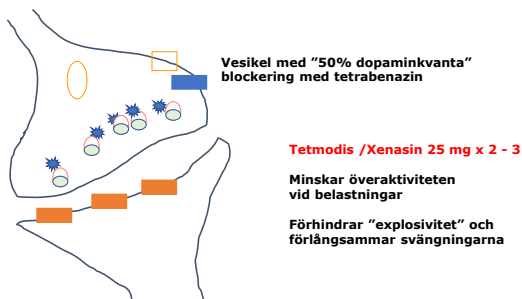
Huntingtons sjukdom

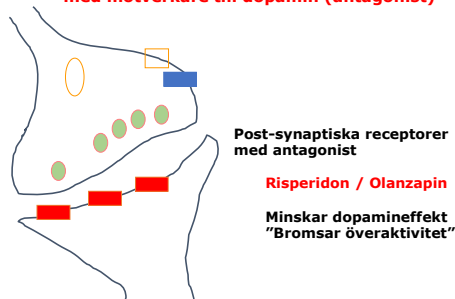
Dopaminnervända

Dopaminterminal och synaps med tetrabenazin (Tetmodis/Xenazine)

Dopaminterminal och synaps med motverkare till dopamin (antagonist)

Tidig fas – ev pre-symtomatiskt

Mot irritabilitet SSRI Sertralin 50-100 mg
 Mot "förstärkningssymtom" minska dopamin Tetmodis 25-75 mg

Mellan fas

Mot irritabilitet SSRI Sertralin 50-100 mg
 Mot "förstärkningssymtom" minska dopamin Tetmodis 25-75 mg
 "tidig övererrörlighet" ökad dos 75-150

Om otillräckliga effekter
 Risperidon 0,5 – 5 mg
 Olanzapin 2.5- 10 mg

Sömn: Propavan 25 mg (lämpligt medel)
 ev + Mirtazapin 15-45 mg

Avancerad fas

Mot oro SSRI Sertralin 50-100 mg
 Bensodiazepin Oxascand 5-15 mg x 1 - 3

Övererrörelse Risperidon 2 – 8 mg
 Olanzapin 10 – 20 mg
 ev Haldol 1 – 16 mg

Sömn: Propvan 25-50 mg
 Mirtazapin 15-30 mg
 Insomningsmedel Imovan/Stilnoct

Vanligt med PEG ev reflux – Gaviscon/PEG-J sond

Hjärnligen
 Neurologiska
 Kliniken-Lund

Skånes universitetssjukhus

LUNDS
 UNIVERSITET

Hjärnligen
 Neurologiska
 Kliniken-Lund

Skånes universitetssjukhus

LUNDS
 UNIVERSITET

Huntingstons sjukdom- behandlingar

Alltid möjligt att påverka symtom och funktioner

Förebygga bäst

medicinering mot "strul"

Öka livskvaliteten

Minska oro / påverkan i öv

KUNSKAP

Hjärnligen
 Neurologiska
 Kliniken-Lund

Skånes universitetssjukhus

LUNDS
 UNIVERSITET